

1. Қашқай түріктері түрік әлемінен тыс елде, тілі мен дінін қатты ұстанатын Иран елінде өмір сүріп жатса да, тілін сақтап, тегін ұмытпай келе жатқандығы көптеген түркі тілдес елдерге толықтай үлгі бола алады. Десек те бұл күнде Иранда өмір сүретін, түркі әлемінен алыста орналасқан жартылай көшпелі қашқай тайпасы, түрік тілдес елдер тарапынан рухани қолдау күтеді.

2. Жартылай көшпелі қашқай түріктерінің ауыз әдебиеті мен бүгінгі таңдағы әдебиеті өз зерттеушілерін күтеді. Себебі бұл күнде ұмытылып бара жатқан өлеңдері мен «ата сөздері» (мақал-мәтелдері) арнайы зерттеуді қажет етеді.

3. Алдағы уақытта өтетін түркітану конференциялары мен кездесулеріне қашқай түріктерінің өкілдері де шақырылып, олардың тілі, әдебиеті, тыныс-тіршілігі көбірек талқыланса, бір жоктың орны толары анық.

1. Джавад Хаййат. Сейри дар тарих-и забан ва лахже-хайе турки. – Тегеран: Пейкан, 1380. – 330 б.

2. Народы Передней Азии, М., 1957; Иванов М. С., Племена Фарса, кашкайские, хамсе, кухгилуйе, мамасани, М., 1961. – С. 160.

3. Бұл да, 161 б.

4. Асадуллах Мардани Рахим. Забан-и турки кашка ива шиве-йи негареш-и ан. – Тегеран: Рахгуша, 1380. – 43-44 бб.

5. Джавад Хаййат. Сейри дар тарих-и забан ва лахже-хайе турки. – Тегеран: Пейкан, 1380. – 331 б.

6. http://en.wikipedia.org/wiki/Qashqai_people

7. <http://intellibriefs.BlogSpot.com/2008/01/iran-qashqai-tribe.html>

8. Асадуллах Мардани Рахим. Забан-и турки кашка ива шиве-йи негареш-и ан. – Тегеран: Рахгуша, 1380. – 3-4 бб.

9. Джавад Хаййат. Сейри дар тарих-и забан ва лахже-хайе турки. – Тегеран: Пейкан, 1380. – 31 б.

10. Насир Ираджи. Йил-и Кашкай дар жанг-и джахани аввал. – Тегеран: Ширазе, 1380. – 19 б.

В этой статье рассматривается тюркское племя кашкай в Иране, который находится на юге тюркского мира. Автор рассматривает полукочевое тюркское племя кашкай, проживающие в Исламской Республике Иран, а также подробно рассказывает об их истории, языке и образе жизни.

This article is devoted to the Turkish tribes named qashqay which are living in Iran, outside of the Turkish world. Author in this article considered the half nomadic qashqay tribe in the Islamic Republic of Iran and also widely considered their history, language and their lives.

Ж.Б. Момынқұлов

филос.ғ.к., Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ доценті

Г.Қ. Қатбаева

магистр, Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ оқытушысы, Қазақстан

ТҮРКІТІЛДЕС МЕМЛЕКЕТТЕРДІҢ ИНТЕГРАЦИЯЛЫҚ МҮМКІНДІКТЕРІ: ЖАЛАН ТҮРКІШІЛДІКТЕН ШЫНАЙЫ ЫҚПАЛДАСТЫҚҚА ҚАРАЙ

Тарихтың қазіргі даму кезеңінде әлемнің күшті мемлекеттері, тіпті, дүниежүзілік іс-қимылдар да экономикалық және мәдени интеграция мәселесіне терең мән береді. Қазақтың президенті Н.Ә. Назарбаев қазіргі күрделі геосаяси және геоэкономикалық анықаралық жағдайда кез келген елдің жалғыз, жеке дара дами алмайтынын шегелеп айтып, тарихи-мәдени және географиялық-экономикалық тұрғыдан мүдделес елдермен одақ құрып, ымақтық деңгейде бірлесу мәселесіне ерекше назар аударды.